

Väljaandja: Keskkonnaminister
Akti liik: määrus
Teksti liik: terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp: 16.07.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 13.07.2023, 42

Põhjaveevaru hindamise kord, nõuded põhjaveevaru hindamise ja hüdrogeoloogilise uuringu aruande kohta ning põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseis

Vastu võetud 15.10.2019 nr 55
RT I, 16.10.2019, 2
jõustumine 19.10.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.06.2022	RT I, 27.06.2022, 1	30.06.2022
03.07.2023	RT I, 13.07.2023, 1	16.07.2023

Määrus kehtestatakse veeseaduse § 204 lõike 7 alusel.

§ 1. Määruse eesmärk

Määruse eesmärk on kehtestada nõuded põhjaveevaru hindamise ja hüdrogeoloogilise uuringu aruande (edaspidi *uuringuaruanne*) kohta, et vältida põhjavee liigvähendamist ning saavutada või säilitada iga põhjaveekogumi hea seisund.

§ 2. Põhjavee tarbevaru T

(1) Põhjavee tarbevaru T on kasutamiseks tagatud veehulk, mis on hinnatud töötavate puurkaevude tegeliku veevõtu või hüdrogeoloogilise uuringu puurkaevude pikaajaliste katsepumpamiste andmete põhjal.

(2) Põhjavee tarbevaru T uuritakse detailsusega, mis võimaldab määrata:

- 1) põhjaveevaru toiteallikaid;
- 2) uuritava veekihi hüdrogeoloogilisi omadusi;
- 3) põhjaveekihi piiritingimusi, sealhulgas lamava ja lasuva vettpidava kihi hüdrogeoloogilised omadused, mattunud orud, rikkevõõndid ja pinnaveekogud;
- 4) põhjavee kvaliteedi vastavust joogivee, tootmisvee või mineraalvee kvaliteedinõuetele;
- 5) põhjavee kvaliteedi püsivust arvutusliku kasutamise aja jooksul;
- 6) veehaarde sanitaarkaitseala või toiteala ulatust ning vajalikke kitsendusi neil aladel;
- 7) veehaaret ohustavate objektide keskkonnaseisundit ja nende korrastamise nõudeid;
- 8) põhjaveevaru kasutamistingimusi.

(3) Põhjavee tarbevaruga T tuleb arvestada:

- 1) veeloa ja muude keskkonnalubade andmisel;
- 2) veehaarete kavandamisel, projekteerimisel ja rajamisel.

§ 3. Põhjavee prognoosvaru P

(1) Põhjavee prognoosvaru P on kohaliku omavalitsusüksuse haldusterritooriumi või kehtestatud põhjaveevaruga ala eeldatav veehulk, millega tuleb arvestada piirkonna planeeringute ja arengukavade koostamisel, keskkonnalubade andmisel ning veehaarete projekteerimisel.

(2) Põhjavee prognoosvaru P määratakse hüdrogeoloogilise modelleerimise teel geoloogilise kaardistamise, põhjaveeseire ja töötavate veehaarete andmete alusel.

(3) Põhjavee prognoosvaru P uuritakse detailsusega, mis võimaldab hinnata põhjavee kvaliteedi vastavust joogivee, tootmisvee või mineraalvee kvaliteedinõuetele ja põhjavee kvaliteedi püsivust arvutusliku kasutamisaaja jooksul.

§ 4. Põhjaveevaru hindamiseks kogutavad andmed ja vajalikud tegevused

(1) Põhjaveevaru hindamiseks tuleb määrata ja piiritleda põhjaveevaruga ala ulatus ning koostada selle kaardikiht geoinfo töötlemist võimaldavas vormis.

(2) Põhjaveevaru hindamiseks põhjaveevaruga alal tehakse hüdrogeoloogiline uuring, mis sisaldab vähemalt järgmisi tegevusi:

- 1) põhjavee loodusliku ressursi hindamine;
- 2) põhjavee keemilise tüübi määramine ja kvaliteedi hindamine, arvestades vee kasutamise otstarvet ja kasutatava põhjaveekogumi keemilist seisundit;
- 3) hüdrogeoloogiliste parameetrite, sealhulgas põhjaveekihi toitumistingimuste määramine;
- 4) põhjaveekihi piiritingimuste, sealhulgas lamava ja lasuva vettpidava kihi hüdrogeoloogilised omadused, rikkevõõndid, pinnaveekogud ja maismaaökosüsteemid, määramine;
- 5) põhjaveest sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide kirjeldamine;
- 6) inimtegevuse tõttu põhjaveele avalduva koormuse kirjeldamine;
- 7) põhjavee seisundit ohustavate saasteainete kindlaksmääramine;

- 8) põhjaveevaru arvutamine;
- 9) põhjaveevaru kasutamise mõju hindamine olemasolevatele veehaaretele, sealhulgas üksikmajapidamiste kaevudele, ehitistele ning põhjaveest sõltuvatele vee- ja maismaaökosüsteemidele;
- 10) põhjavee ja sellest sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide seisundi jälgimiseks seirenõuete määramine;
- 11) põhjaveevaru kasutamise soovitude väljatöötamine;
- 12) keskkonnanäesmärkide täitmise tagamise meetmete määramine;
- 13) põhjaveevaru hindamise uuringuaruande koostamine.

(3) Põhjaveevaru hindamiseks tehtud hüdrogeoloogiline uuring peab tõendama, et põhjaveevaru kasutamise aja jooksul ei toimu põhjavee liigvähendamist ega halvene põhjavee seisund.

(4) Põhjaveevaru arvutatakse kuupmeetrites ööpäevas arvutusliku kasutusajaga 10–30 aastat.

(5) Põhjaveevaru arvutatakse eraldi põhjavee kasutamise eesmärgi – joogivesi, tootmisvesi, põllumajandustootmises kasutatav vesi, mineraalvesi – järgi.

§ 5. Pumpamiskatsed

(1) Lisaks käesoleva määruse § 4 lõikes 2 sätestatule tuleb põhjavee tarbevaru hindamiseks teha pumpamiskatseid, kui pole piisavalt andmeid põhjaveevaru hindamiseks. Pumpamiskatsed dokumenteeritakse ja tulemused lisatakse uuringuaruandele.

(2) Pumpamiskatse kestus peab olema piisav põhjaveevaruga ala põhjavee hüdrogeoloogiliste parameetrite usaldusväärseks hindamiseks.

§ 6. Veeproovide võtmine

(1) Kui põhjaveevaru hindamiseks ei ole piisavalt andmeid põhjavee kvaliteedi kohta, tuleb võtta täiendavaid veeproove.

(2) Veeproovid võetakse põhjavee keemilise tüübi määramiseks, põhjaveekogumi kvaliteedinäitajate väärtuste ja põhjavees sisalduvate saasteainete määramiseks.

(3) Kui põhjaveevaru hinnatakse joogivee või mineraalvee tarbeks, tuleb võtta lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatutele veeproovid, arvestades joogivee ja mineraalvee kvaliteedinõudeid.

(4) Kui põhjavee tarbevaru hinnatakse tootmisvee saamiseks, tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud näitajatele võtta veeproovid tootmisvee kohta esitatud nõuete kohaselt.

(5) Põhjaveevaru hindamiseks kasutatavate viimaste veeanalüüside tulemustest ei tohi olla möödunud rohkem kui kaks aastat.

§ 7. Üldnõuded uuringuaruande kohta

(1) Hüdrogeoloogilise uuringu tulemused esitatakse uuringuaruandes, mis koosneb tekstist ning teksti- ja graafilistest lisadest.

(2) Uuringuaruanne peab sisaldama töö tellija ja tegija kohta vähemalt järgmist teavet:

- 1) põhjaveevaru hindamise tellija nimi ja kontaktandmed;
- 2) põhjaveevaru hindaja nimi ja kontaktandmed;
- 3) põhjaveevaru hindaja hüdrogeoloogiliste tööde tegevusloa number ja loa andmise aeg;
- 4) kui põhjaveevaru hindamiseks on võetud veeproove, siis veeproovivõtja nimi ja kontaktandmed ning veeproovivõtja atesteerimistunnistuse number ja andmise aeg;
- 5) põhjaveevaru hindamise lähteülesanne ja põhjavee kasutamise otstarve.

(3) Uuringuaruanne peab sisaldama vähemalt käesoleva määruse §-s 4 sätestatud uuringute kokkuvõtet ja tulemusi. Kui põhjaveevaru hindamiseks võeti veeproove, siis peab uuringuaruanne sisaldama ka nende analüüsitulemusi.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatule peab uuringuaruanne sisaldama põhjaveevaru arvutamise meetodika kirjeldust ja arvutuskäiku. Hüdrogeoloogilise modelleerimise teel tehtud arvutuse korral peab uuringuaruanne sisaldama ka mudeli parameetrite kirjeldust, kasutatud tarkvara nimetust, arvutuste ning prognooside usaldusväärse analüüsi.

(5) Uuringuaruandele lisatakse põhjaveevarude jaotuse tabel, mis on koostatud põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete kooseisu põhjal.

§ 8. Täiendavad nõuded uuringuaruande kohta

(1) Uuringuaruandes peavad olema lisaks käesoleva määruse §-s 7 nõutud teabele järgmised andmed ja osad:

- 1) sissejuhatus;
- 2) kehtivad põhjaveevarud ja veevõtt;
- 3) põhjaveevaru vajadus uuritava alal;
- 4) piirkonna hüdrogeoloogilised tingimused;
- 5) ülevaade varem tehtud hüdrogeoloogilistest uuringutest ja põhjaveevaru uurituse hinnang, sealhulgas hinnang varasemate tööde kohta;
- 6) põhjaveevaru uuringu käigus tehtud tööde kirjeldused;
- 7) olemasolevate veehaarete kirjeldused ja nende seisukorra hinnang;
- 8) veekihi hüdrogeoloogiliste parameetrite määramise või täpsustamise meetodika kirjeldus ja arvutuskäik ning tulemused;
- 9) uuringu käigus võetud veeproovide tulemused;
- 10) põhjavee kvaliteedi iseloomustus, kokkuvõtte põhjavee keemilistest näitajatest ja põhjavee keemilises koostises toimunud muutustest ning põhjavee kvaliteedi muutuste prognoos kehtestatud veevarude kohasel veevõtul;
- 11) põhjaveevaru arvutamiseks koostatud põhjaveemudeli kirjeldus ja asjakohane informatsioon, et tõestada koostatud põhjaveemudeli sobivust põhjaveevaru arvutuse vajadusteks;
- 12) põhjaveevaru arvutus;
- 13) veetasemete muutuste prognoos kehtestatud veevarude kohasel veevõtul ja veevõtu mõju hinnang teistele veehaaretele;
- 14) ettepanekud veehaarete jätkusuutlikkuse tagamiseks ja seireks ning soovitusel veehaarete kasutamiseks;

- 15) sanitaarkaitseala ja toiteala kirjeldus;
- 16) põhjaveevaru kehtestamise ettepanek;
- 17) kokkuvõtte koos soovitude ja ettepanekutega;
- 18) kasutatud trükiste ja käsikirjaliste materjalide loetelu.

(2) Uuringuaruandele lisatakse vajaduse korral sanitaarkaitseala suurendamise projekt või toiteala sanitaarkaitseala projekt.

§ 9. Põhjaveevaru hindamise kord

(1) Uuringuaruanne esitatakse põhjaveekomisjonile läbivaatamiseks ja heakskiitmiseks elektrooniliselt.

(2) Põhjaveekomisjoni istungil, kus vaadatakse läbi uuringuaruanne, osaleb ka aruande koostaja.

(3) Põhjaveekomisjon vaatab uuringuaruande läbi ja kontrollib põhjaveevaru hindamiseks kasutatud meetodi ja esitatud põhjaveevarude jaotamise põhjendatust 30 päeva jooksul aruande esitamisest arvates.

(4) Kui uuringuaruanne ei ole koostatud nõuetekohaselt, tagastab põhjaveekomisjon selle koostajale ja annab vähemalt 30 päeva puuduste kõrvaldamiseks. Kui puuduseid tähtaja jooksul ei kõrvaldata, jätab põhjaveekomisjon uuringuaruande heaks kiitmata.

(5) Põhjaveekomisjon teeb uuringuaruande alusel põhjaveevaru kehtestamise ettepaneku kliimaministrile kümne tööpäeva jooksul põhjaveekomisjoni sellekohase otsuse tegemisest.

[RT I, 13.07.2023, 1 - jõust. 16.07.2023]

(6) Põhjaveevaru hindamise uuringuaruanne esitatakse koos lisadega kümne tööpäeva jooksul pärast põhjaveevaru kehtestamise otsuse tegemist Keskkonnaagentuurile, kes kannab selle asjakohasesse registrisse kümne tööpäeva jooksul, ning Eesti Geoloogiateenistuse geoloogiafondi.

§ 10. Põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseis

Põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseis on järgmine:

- 1) põhjaveevaruga ala;
 - 2) põhjaveekiht;
 - 3) suurkaevu Eesti looduse infosüsteemi registrikood;
- [RT I, 27.06.2022, 1 - jõust. 30.06.2022]
- 4) põhjavee kasutamise otstarve;
 - 5) põhjaveevaru kogus kuupmeetrites ööpäevas;
 - 6) põhjaveevaru arvutuslik kasutusaeg.